

Onna Maria Beer, Sedrun

(G.F.) Ils zenns da s. Vigeli annunzian la damaun dils 16 da december 1983 als vischins la spartida d'ina buna convischina. Cun varga 87 onns ha ella bandunau quest mund suenter ina veta cumplenida, senza combat cun la mort, suenter ina cuorta maldispostadad. Buna Onna Maria: Ti has finiu e sas dir cun s. Paul «Battiu il bien combat – salvau la cardientscha – finiu la cuorsa terrestre.»

Sia tgina

L'Onna Maria Beer-Monn ei naschida a Sedrun ils 26 da fenadur 1896, sco secunda da sis fargliuns. Essend il di da s. Onna ha ella survegniu il bi num Onna Maria. Ses geniturs eran: Gion Andriu e Barla Catarina Monn, naschida Venzin, da Selva. Ed en quei ambient ha ella passentau ina bipla affonza cun lu aunc in'aria sauna e frestga. Mo gia lu deva ei da semudergiar, ed ins fuva era buca schanegiaus da cruschs.

Las scolas ha ella era frequentau a Sedrun. Gia cun 12 onns piarda ella siu bien bab, mo cun 49 onns. In frar era gnanc aunc naschius. Segir, era mals che la mattatscha ha sentiu. Ella – sco la secunda gronda – ei buca se-schada stermentar dalla lavur supplementara sedada tras la prematura mort dil bien bab. Ella segida culla buna mumma ed ils fargliuns. Aschia vegn quella crusch surmuntada cun agid da surengiu. Ils onns vargan. Ed ella ei daventada ina stupenta giuvna flur dallas muntognas.

Giuventetgna

Ins saveva sedivertir cun pauc quels onns. Il cuntrari dad oz. Ins saveva

forsa far in tec tscheiver, dar in tec troccas e vegnir ensemen cun ina camerata u l'otra. Sia pli buna amitga seigi stau la Turtè Monn-Beer, ch'ella hagi astgau cumpignar a sias nozzas. Ussa resta aunc la Turtè. Tuts ils auters da siu onn han gia fatg il viadi vi ella perpetnadad. Co ins steva bugen d'entuorn quella buna femna.

Maridaglia ed atgna famiglia

Igl onn 1920 sespusa ella cun Vigeli Beer, da Rueras. Niessegner ha regala ad els 8 affons: sis buobs e duas buobas, dils quals siat vivan aunc. La lavur ei segir puspei carschida. En casa, en nuegl, sil funs insumma. Siu consort fageva aunc marcadont da tiers e lenna. Mo la buna consorta e mumma ha mai selamentau. Ella era – malgrad sias fuolas – adina puspei prompta per in survetsch ni l'auter. Quei bien carstgaun ha segir mai detg in nausch plaid ad enzatgei.

Mal vegn ei ad haver fatg alla Onna Maria cura ch'ella ha piars siu car consort e bab gia 1952 ella vegliadetgna da mo 59 onns. Ils affons han adina fatg bien cun la mumma. Mo sco tier tuts, oz in e damaun l'auter, ein els sgulai ora. Restaus culla buna mumma ei numnadamein siu fegl Ignazi. El fuva il pign e saveva buca sedistaccar da siu pli car sin quest mund. La sora Barla vegneva e deva uorden cun lavar ed auter per la mumma e frar Ignazi. Els meretan in grond engraziament. Culs onns senta era nossa preziada trapassada la peisa dalla lavur e quitaus e pren ussa pli lev.

Ina biala sera dalla veta

1972 eis ella ida en casa s. Vigeli. Cheu han ins fatg bien cun la buna Onna Maria. Ei seigi engraziu allas bunas soras. Co ella selegrava da ses 20 beadis e 10 sut-beadis. Ed ils affons visitavan savens la buna mumma. Co quels onns vargan, scheva ella savens. Cura ch'ins veseva ella, haveva ella adina sia corda da paternos enta maun. Fetg malsauna eis ella mai stada. Ed aschia ha ella astgau mirar en fatscha alla freida mort senza tema cun ina olma plena da merets pil s. parvis. Ils 15 da december 1983 – cun la rendida dil sulegl – ha ella returnau sia olma a siu suprem scaffider. Ils 18 da december ha in pievelun accumpignau nossa cara e buna convischina a siu davos viadi: alla freida fossa. Leu spetga ella sin la gloriosa levada. Alla trapassada il ruaus etern. Als ses cars restai anavos nossa pli resentida condolientscha.